

Klarte det i Harstad

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

Legger godviljen til: – Små stillinger er både arbeidsgiver og arbeidstakers problem. Derfor må vi samarbeide om å finne løsninger. Mye kan gjøres innenfor det gjeldende avtaleverket. Alle må gi litt og få litt, sier HTV Eva Granås.

Side 4-5

Samarbeidsavtale med Spekter

Nestleder Geir Mosti er fornøyd med at Fagforbundet og Spekter har inngått en forpliktende samarbeidsavtale, blant annet for å redusere omfanget av deltid.

Side 3

FOTO: PER FLAKSTAD, FAGBLADET

Seier i retten

LO vant en viktig seier i retten da det ble slått fast at den varsle sympatistreiken mot Bekken & Strøm var lovlig.

Side 6

FOTO: LENE SVENNING, HK-Nytt

Frå mange kantar

Forbundsadvokat Geir Høin átvarar mot ei svekka regulering av lønns- og arbeidsvilkåra i offentlege kontraktar. Presset på offentlig sektor kjem frå mange kantar.

Side 2

FOTO: ANDERS HAMRE SVEEN

Ingen trylleformel til turnus

Selv om det ikke bare er å svinge tryllestaven, er det fullt mulig å lage lovlige turnuser som fører til mindre bruk av deltid og små stillingsbrøker, lavere sjukefravær og fornøyde ansatte.

Alt har sin pris. Harstadmodellen, en turnus med tre dager på og tre dager fri har også sin. De ansatte må jobbe to av fire helger, tidligere jobbet de en helg i måneden.

– Vi må se dette som en pakke. Det er riktig at vi jobber to helger. Til gjengjeld har vi fått 32,5 timer gjennomsnittlig i uka og en uke ekstra fri i året med lønn. Dette handler om penger, belastning og behovene til brukerne og de ansatte, sier hovedtillitsvalgt (HTV) gjennom 14 år, Eva Granås. Hun er selve vaktbikkja når det gjelder lov- og avtaleverket. Også

Harstad kommune berømmes for vilje til å bevilge penger og bidra positivt.

Motstand

Ifølge tillitsvalgte i Harstad var det et sant helvete når det var snakk om å sette i gang et prøveprosjekt etter 3-3-modellen i 2006. I forkant hadde det vært kjørt forprosjekter og arbeidsgrupper for å finne måter å redusere deltidbruken i kommunen.

– Det var som om pest og kolera falt ned i Harstad på en gang! Vi ble beskyldt for å dolke medlemmene i ryggen. I me-

dia raste diskusjonene og de var ikke spesielt saklige, forteller avdelingssykepleier Ellen Johnsen, leder for Olavsgården sykehjem. De tillitsvalgte ga seg ikke.

HTV Eva Granås understreker at det må være frivillig å gå over på 3-3, selv om ingen i Harstad meldte seg frivillig. Etter mildt press og en grundig prosess meldte en avdeling på Olavsgården seg. Ansatte som ikke ville, fikk tilbud om jobb på andre avdelinger/sykehjem. I tillegg bestemte kommunen at en avdeling på det nye sykehjemmet Stangnes skulle kjøre 3-3 som en prøve. De som søkte jobb der fikk vite hva de gikk til. De tillitsvalgte Laila Bauer og Nina Jakobsen på Stangnes forteller om fornøyde ansatte i dag.

Gode resultater

Etter kort tid viste det seg at samtlige i prøveavdelingene ønsket å fortsette med 3-3-turnusen. Plassstillingsvalgt Kari Eilertsen på Olavsgården innrømmer at hun var en av de negative, men nå kan hun ikke tenke seg noe annet.

– Tidligere grua jeg meg til helgejobbing. Det var mange vikarer på jobb og vi var ofte underbemannet. Nå er vi nok folk og det er mine faste kolleger, forteller Eilertsen.

Eninge: Kari Eilertsen, Ellen Johnsen, Berit Rustad og Eva Granås er samstemte i sitt syn på 3-3 turnus.

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

Dette har ført til både fornøyde brukere og pårørende, i tillegg til at belastninga er mindre på de ansatte, ifølge Eilertsen.

– Vi måles på sjukefravær og tilfredshet blant brukerne og de ansatte. Skal vi ha en sjanse til å nå målene så tror jeg 3-3-turnus er enestemte måten, sier leder Ellen Johnsen på Olavsgården.

Hun kan vise til flotte resultater på alle punkter og understreker at det er lønnsomt å investere i de ansatte.

KARI-SOFIE JENSEN

Fakta om Harstadmodellen

- Mindre bruk av deltid.
- Ei lønn å leve av.
- Kortere arbeidsuke.
- Lavere sjukefravær
- helsegevinster.
- En uke ekstra fri med lønn.
- Forutsigbarhet for brukere og pårørende.
- Stabil bemanning i helgene.

HTV Eva Granås kan kontaktes på telefon 979 56 140

Mange måter å verve på

I Vestfold har tre frikjøpte ververe skaffa Fagforbundet flere nye medlemmer i private barnehager.

Hilde Helmersen, Anne Kristin Agledal og Ann-Kristin Mathisen er alle barnehageansatte i Vestfold. De er tre av i alt 54 frikjøpte Fagforbundsververe som oppsøker private barnehager, de tre første månedene i 2011.

De tre deler på å planlegge reiseruta, men ute i barnehagene er de sammen som et team.

Da OSS tillitsvalgte besøkte Vestfold hadde de vervet totalt 68 nye medlemmer.

– Det er mange uorganiserte. Potensialet er stort, forteller Agledal.

Ververne passer på å legge igjen materiell på pauserommene. Oppslags- og tavler er også viktige.

Planlegging og forberedelser

Ververne forbereder seg nøye. Blant annet gjennom å pakke nok materiell for dagen. Kjørerutene må planlegges.

– Vi sitter sjelden i bilen mer enn 15 minutter av gangen, forteller Mathisen.

Ververne har vært på besøk hos kompetansesenteret i Skien tre ganger, og skal besøke det igjen for å få opplæring i tariffavtalene.

Medlemsfordeler

Ververne i Vestfold har laga en egen brosjyre. De tar dessuten med seg LO-favor-brosjyrer når de besøker barnehagene. De snakker om alle medlemsfordelene, inkludert utdanningsstipendene til Fagforbundet og LO. De har også satt seg inn i lokale

Sem: Fra venstre: Berit Helene Thormodsen (ansatt ved Semsløkka barnehage og nyinnmeldt medlem av Fagforbundet), Ann-Kristin Mathisen (verver), Oddfrid Olsen (tillitsvalgt på Semsløkka barnehage), Anne Kristin Agledal (verver) og Hilde Helmersen (verver). FOTO: ANDERS HAMRE SVEEN

medlemsfordeler, som for eksempel hylter som lokale fagforeninger disponerer.

Åpne om hensikten

Ververne i Vestfold begynte med PBL-A-barnehagene, og fortsetter med barnehagene uten tariffavtale.

– Vi blir stort sett tatt godt imot, forteller Helmersen.

– Vi er helt åpne på at hensikten med besøket er å verve flere medlemmer til Fagforbundet, sier Mathisen.

De har så langt fått delta på tre personalmøter.

Nyvalgt tillitsvalgt

Oddfrid Olsen er nyvalgt tillitsvalgt på Semsløkka barnehage, en privat barnehage i Vestfold. Hun har vært medlem av et LO-forbund siden hun var 18 år, og er fornøyd med at Fagforbundet har fått to nye medlemmer på hennes arbeidsplass.

– Det var veldig ålreit å få besøk. For

dem som allerede er medlemmer er slike tiltak god medlemspleie, sier Olsen.

Pizzakvelder

Det skal arrangeres to pizzakvelder i Vestfold, en i Sandefjord (16. mars) og en i Tønsberg (17. mars). Ververne håper at disse møtene samler folk som ellers ikke vil snakke om fagorganisering mens ververne er på besøk på deres arbeidsplass.

ANDERS HAMRE SVEEN

Historisk avtale for heltid

Spekter og Fagforbundet har inngått en historisk avtale og går til felles kamp mot ufrivillig deltid – og for heltid.

Forpliktende: Viseadministrerende direktør i Spekter, Anne-Kari Bratten skriver under avtalen om samarbeid for heltid. Ved siden av en fornøyd nestleder fra Fagforbundet, Geir Mosti.

FOTO: GEIRMUND JOR

arbeidere i helse- og omsorgssektoren, sier Mosti.

Samarbeidsavtalen omfatter også kompetanseutvikling og etter- og videreutdanning for sykehusansatte. Det er viktig å ha rett person på rett plass i helse- og omsorgssektoren og i sykehusene, og det er viktig at kompetanseheving tilbys alle grupper ansatte.

– Avtalen legger til rette for det, mener Mosti.

Faglige innspill

På sykehuskonferansen holdt professor og Gaza-lege Erik Fosse et engasjerende foredrag om hvordan den rivende teknologiske utviklingen i sykehusene vil påvirke måten vi samhandler på

og tilbudet til pasientene. Engasjerende var også politisk rådgiver Tord Land fra Helse- og omsorgsdepartementet og foredraget til Anne-Kari Bratten. På konferansen delte Fagforbundet for første gang ut en pris til årets arbeidsgiver i sykehusene. Prisen gikk til KLEM-prosjektet ved barneavdelinga på Haukeland sykehus. Dette prosjektet ble grundig presentert av personal- og regionaldirektør Hilde Christiansen i Helse Vest.

Videoklipp fra konferansen finner du på fagforbundet.no

GEIRMUND JOR

Stadig press mot offentlig sektor

ESA meiner at det norske regelverket for offentlege anskaffelsar må endrast. EU har laga eit eige direktiv for handheving av offentlege anskaffelsar og kjem med nye framlegg om å styrke små utanlandske bedrifter si marknadstilgang i offentlege innkjøp.

Forrang: 1. sekretær i LO, Trine Lise Sundnes, meiner at ILO 94 må ha høgare status enn EU-retten.

FOTO: ANDERS HAMRE SVEEN

tenester». ESA følgjer no med på om det blir vedteke nokre endringar eller ikkje. ILO-konvensjonane er ikkje gjort til ein del av dei grunnleggjande rettane i EU. Dei vert heller ikkje teke omsyn til av EU-domstolen.

1. sekretær i LO, Trine Lise Sundnes, krev på vegne av LO at Noreg skal følgje ILO 94, og at ILO 94 må ha høgare status enn EU-retten. Underbetalinga av Adecco sine vikarar i fleire norske kommunar syner at respekten for ILO 94 i Noreg må aukast.

ANDERS HAMRE SVEEN

Hvordan bruker du sosiale medier som Facebook, Origo og Twitter i ditt arbeid som tillitsvalgt og aktivt fagforeningsmedlem?

Gerd Kristiansen,
LO-nestleder

– Jeg er amatør, men bruker Facebook privat. Jeg bruker Facebook til å legge ut spennende politiske saker. Det er morsomt å få respons fra de som leser det jeg legger ut.

Ole Roger Berg,
leder, Fagforbundet Buss- og Sporveisbetjeningens Forening

– Vi har oppretta en gruppe for fagforeninga på Facebook. Per dato er det jeg som driver denne gruppa. Vi har i tillegg en egen side på Facebook. Vi vurderer om vi skal nøye oss med en av delene. Det virker som flere av medlemmene bruker Facebook for å få tak i vår informasjon enn det er folk som bruker fagforeningas nettside.

Ingunn Reistad Jacobsen,
leder, Fagforbundet Frisørenes Fagforening

– Frisørenes Fagforening har egen profil på Facebook. Den administreres av tre personer. Medlemsmassen vår er stort sett under 30 år. Nesten alle er på Facebook. Vi ser at det er den enkleste måten å nå medlemmene på for å spre kort informasjon raskt. Det var artig å se støttemeldingene på Facebooksida under fjorårets lønnsoppgjør.

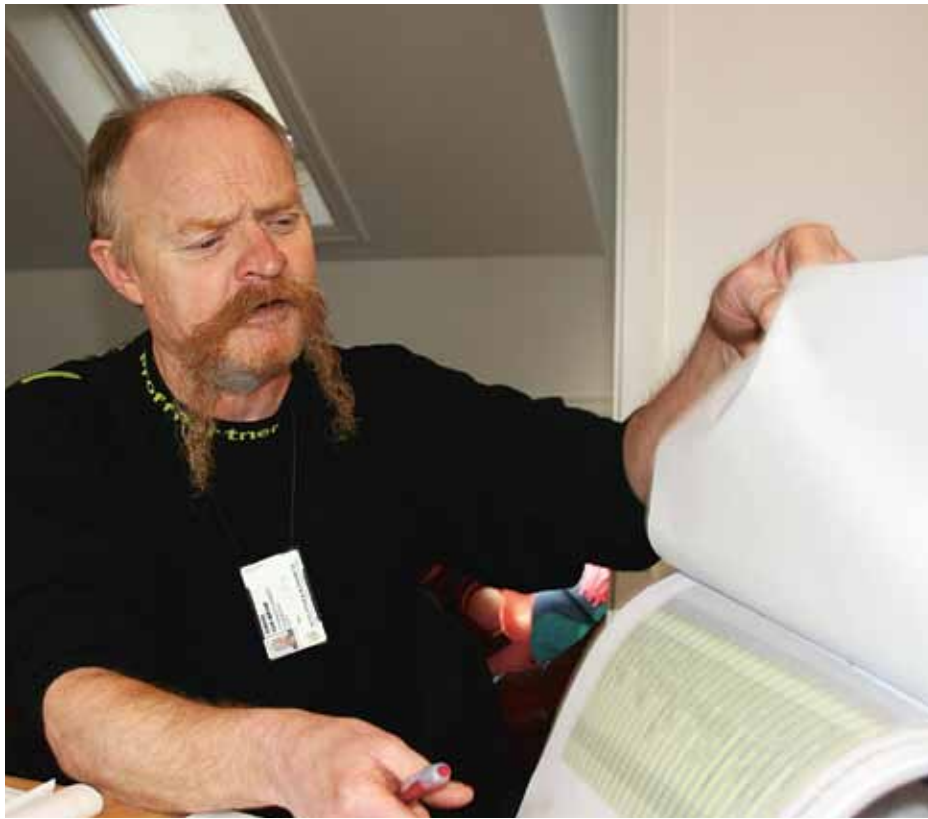

Johan Ludvig Lyftingsmo,
ungdomstillitsvalgt, Fagforbundet Grünerløkka

– Jeg fremma forslag om at vi skulle prøve Facebook som et forum for foreninga på årets første styremøte, siden det er «poppis» nå. Jeg presiserte at jeg ikke ville ha ansvaret aleine. Vi ble enige om at alle styremedlemmene skal ha tilgang til innloggingskodene. Vi har vært på Facebook en knapp uke og responsen er helt utrolig. Vi har fått mange venner og lagt grunnlaget for å bygge opp et nytt tilbud for medlemmene våre.

Stavanger kommune har gjennom å leke butikk, både som bestiller og utfører, forsømt sitt arbeidsgiveransvar i ti år.

– Leiken har skapt et byråkrati som skjules gjennom en internfaktureringsom i beste fall er i mot all sunn fornuft.

Demoraliserende: Tillitsvalgt Tor Arvid Josdal mener byråkratiet går på yrkes stoltheten løs.

FOTO: RANDI TEVIK

På ramme alvor

– Ja, dette er på ramme alvor, sier driftsoperatør og tillitsvalgt i Stavanger Byggedrift KF, Tor Arvid Josdal.

Han blar i tabeller, rapporteringsark, timelister og skjemaer som er en del av hverdagen hans. Når han snakker om ramme, frekvens, fastpris, bruketid, ordrebestillinger og fakturering så skjønner også en utenforstående journalist at dette ikke henger på greip.

– Det går på yrkes stoltheten løs, sier Josdal.

Hele tenkemåten og kontrollen er demoraliserende for de ansatte, mener han.

Svikter lojale ansatte

Fagforbundet Stavanger vil fram mot valget i 2011 prøve å vekke politikerne slik at de ser hvor galt de behandler sine ansatte. Det er de folkevalgte som er øverste arbeidsgiver og de skylder sine lojale ansatte å ta dette på alvor.

– Mens renholdere, assistenter, vaktmestere og andre springer beina av seg, hyrer politikerne inn konsulentfirmaer som skal evaluere organisasjonen og lage prisanalyser, sier leder i Fagforbundet Stavanger, Anette Dahl Wiig.

– Konsulentrapportene fra Rambøll og Niras kan jo leses som fanden leser bibelen.

Vårt krav er at Stavanger Byggedrift FK og de andre kommunale foretakene skal bli driftsavdelinger under avdeling miljø og utbygging, slår hun fast.

Hun er klar på at hun mener rapportene er bestilt av de som vil ha argumenter for privatisering.

– Rambøll-rapporten er et bestillingsverk, sier hun.

Fagforbundet mener at konsulentene forteller gammelt nytt, bestiller-utførermodellen fungerer ikke.

– Oppstykinga av kommunen i kommunale foretak har bare gitt oss et enormt fordyrende byråkrati. I tillegg har politikerne gitt fra seg muligheten til innsyn og styring til frittstående styrever og direktører, sier Wiig.

Hvor mange kommunearbeidere?

Vitsen om hvor mange kommunearbeidere som skal til for å skifte en lyspære kan omskrives i Stavanger.

– Hvor mange skjema må fylles ut før en lyspære kan skiftes? er et mer relevant spørsmål, sier Tor Arvid Josdal,

og drar i gang en historie om hva hverdagen hans består i.

En arbeidsdag består i å gjøre ordinære drifts- og vedlikeholdsoppgaver – men ikke bare det. For å være tro mot bestiller, kan ikke utfører gjøre noe uten å fylle ut skjema, telle timer og registrere arbeidsoppgaver.

– Et sykehjem kan ha flere avdelinger. På en avdeling kan jeg skifte pærer mens jeg på den andre bare kan registrere og melde fra om at pærer må skiftes, forteller Josdal.

– På en barnehage kan jeg måke snø og strø trappa – men ikke ta utearealene, for det er det Natur og Idrett KF som har ansvar for, forteller han.

Han er også frustrert over at virksomhetslederne kan leie inn private til å gjøre jobbene, etter at de som er faste ansatte har meldt inn behov og vurdert hva som skal gjøres.

– For meg blir det merkelig at et privat firma skal ta jobben fra oss som alt er lønna i hundre prosent stilling, og har tid og kompetanse til å gjøre jobben.

Josdal understreker at det er skjema-veldet, byråkratiet og mistenksomheten han misliker, ikke det praktiske arbeidet.

Folk opplysning som skal til

– For å få folk til å forstå hvor galt dette er så må vi fortelle de gode historiene, sier Josdal og Wiig.

De tror ikke folk flest vet eller tenker over hvordan skattepengene blir brukt.

– Mye av dette handler om sunn fornuft, tror de, og mener de med humor kan fortelle at skjema-veldet er feil bruk av kompetansen til de ansatte.

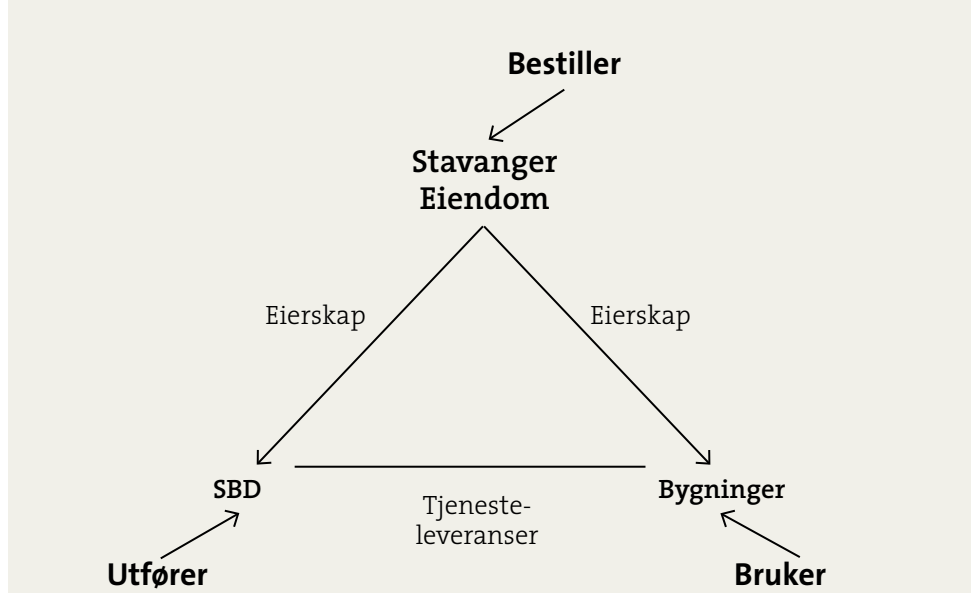
– Vi vil så gjerne gjøre en god jobb, sier Josdal, og nevner at ute blant sykehjemsbeboere, i boliger for folk med rus og psykiske problemer og på skoler og i barnehager, trengs det mennesker.

– Av og til så føler jeg at det ikke er vatn verd det jeg har av menneskelig relasjonskompetanse, sier Josdal, som har et stort hjerte for blant annet de som bor i kommunale leiligheter.

– Både innen renhold og drift vil vi gjerne gjøre det lille ekstra. Det er vanskelig når det bare skal betales for det som er bestilt. Det lille ekstra må vi skrive inn i tilleggsfaktura på. Forstå det den som kan, ler Josdal.

Innsparing på kvaliteten løs

Valget 2011 blir spennende i Stavanger.

Bestiller-utførermodellen

I 2000 skilte Stavanger sin Bygg, bolig og eiendomsavdeling i to; Resultatet ble Stavanger Eiendom AS som forvalter og Stavanger Byggedrift KF som utførende driftsenhet.

Det som i illustrasjonene betegnes som bruker er altså de enkelte sykehjemma, skolene, barnehagene, administrasjonsbyggene – alle enheter som har en budsjettamme for drift og vedlikehold som de skal forholde seg til.

Det er denne ramma som er avgjørende for hvilke bestillinger enhetslederne legger inn.

Stavanger Byggedrift har også inn-tjeningsmål de skal nå.

Derfor «selger» de brukertid utover ramma slik at de kan fakturere enhetslederne og tjene penger til foretaket.

I en knapp kommuneøkonomi blir dette en runddans som går utover både kvaliteten for brukere, ansatte og byens borgere.

– Vi håper å forrykke balansen i bystyret, sier Anette Dahl Wiig. Hun frykter framtidige innsparinger og hvilke konsekvenser de skal gi. Bare på renholdet i skoler, barnehager og administrasjonsbygg skal det effektiviseres for 7,4 millioner i inneværende år, og dette beløpet øker til 14,4 millioner for de neste tre åra.

– Dette blir dramatisk, ikke minst for våre renholdere. Derfor er det så viktig å belyse at politikerne har et arbeidsgiveransvar, sier Wiig.

Hun og Fagforbundet vil hamre løs på politikerne og få dem til å klargjøre hvilken arbeidsgiverpolitikk de vil ha.

– Klarer vi å få fram uanstendigheten i hvordan de organiserer seg bort fra menneskene i organisasjonen, så har vi nådd langt. Renhold og vedlikehold handler om mer enn kvadratmeter, tidsbruk, fakturert ramme og avvik.

– Det er på tide å sette pris på de flotte og fleksible ansatte Stavanger kommune har. Politikerne må ta ansvar, sier fagforeningsleder Anette Dahl Wiig med trykk på ansvar.

RANDI TEVIK

Verdi: Det er på tide å sette pris på de ansatte i Stavanger kommune, mener Josdal og Wiig.

FOTO: RANDI TEVIK

Folk forandrer verden

Flere må engasjere seg i internasjonal solidaritet og støtte demokratibygging.

– Folk i det sivile samfunnet er en demokratisk kraft som klarer å mobilisere.

Det sa Beate Thoresen, leder for utviklingspolitikk og organsiasjonsutvikling i Norsk Folkehjelp da hun innledet på en dagskonferanse i Oslo i januar.

– Det er viktig å samhandle med lokale krefter for å endre et samfunn til noe bedre, la hun til.

Jobbe sammen

Fagbevegelsen og Norsk Folkehjelp har samarbeidet tett i mange år om faglig og internasjonal solidaritet for å bygge arbeidstakerrettigheter og demokrati internasjonalt. Konferansen i januar var viktig for erfaringsutveksling og konsolidering. Til tross for mange dystre nyheter finnes det lyspunkter. Folkeavstemninga i Sør-Sudan ble nevnt som et eksempel.

Samling for solidaritet

Mange fagforbund har egne solidaritetsprosjekter i tillegg til at de bidrar til driften av Norsk Folkehjelp. Presset mot organisasjons- og forhandlingsfriheten øker, arbeidsledigheten øker, fattigdommen øker og krig og katastrofer gjør at bærekraftig soildaritetsarbeid er viktigere enn noen gang. Fagforbundet bygger barneby Angola, Industri Energi skolerer fagforningskamerater i Øst-Timor, et land som fortsatt er preget av frigjøringskrig og langvarig borgerkrig etter kolonistyre, Norsk Tjenestemannslags (NTL) kjøpte sykler så søsterorganisasjonen CSTU i Malawi lettere kan drive kontingentinnkreving.

Alle med

– Det er folk som forandrer verden og derfor må alle med – ikke minst kvinnene, sier Bente Thoresen. Hun minnet forsamlinga på at det er viktig å gi individene en stemme og ta utgangspunkt i den lokale konteksten. Hun er også opp-tatt av at vår nasjonale politikk ikke må forverre forholdene ute. Det fikk hun støtte av fra AU-medlem i Fagforbundet, Jan Helge Gulbrandsen, som i sitt innlegg advarte den norske regjeringa mot frihandelsavtaler med Colombia og Mexico. Han mener at slike avtaler setter utviklinga tilbake.

– Fine ord og formuleringer her hjemme hjelper lite når praktisk politikk bidrar til at faglige rettigheter brytes på de groveste i land vi samarbeider med. Gjennom oljefondet eier Norge en prosent av alle aksjer i hele verden.

Det betyr at vi fortsatt er med og bryter faglige rettigheter og menneskerettigheter.

RANDI TEVIK

Folk må med: Solidaritet er å ta individene i de sivile samfunnet på alvor, sier Bente Thoresen fra Norsk Folkehjelp.

FOTO: RANDI TEVIK

Wegard Harsvik, leder av sentral valgkampgruppe.

FOTO: KARI-SOFIE JØNSEN

Klar til valgkamp!

–Det er mye som står på spill denne gangen, så nå gjelder det å komme i gang med valgkampforberedelsene, sier Wegard Harsvik. Han leder den administrative valgkampgruppa sentralt i forbundet.

I disse dager sendes det ut et omfattende tipshefte, med oppskrifter til hvordan Fagforbundet skal synes ved lokalvalget. Valgkamphftet inneholder både organisatoriske, praktiske og politiske tips.

Besøk arbeidsplassene

– Vi har vært opptatt av å lage noe som faktisk blir brukt, forteller Harsvik. Utgangspunktet har vært et tipshefte Fagforbundet i Oslo har lagd for sine tillitsvalgte og foreninger.

– Det viktigste er å møte medlemmene ansikt til ansikt ute på arbeidsplassbesøk, mener han. I tipsheftet finnes det eksempler på politiske krav som kan stilles til de lokale partiene. Det handler blant annet om holdningen til heltid og faste ansettelser, privatisering og sosial dumping.

– Vi har sett mange hårreisende eksempler de siste månedene på hvordan politikere fraskriver seg arbeidsgiveransvaret ved å tenke kortsiktig for å spare penger.

Innen renovasjon ser vi at kvaliteten

på tjenestene går ned for befolkningen, samtidig som arbeidstakernes vilkår dumpes. På sykehjemmene ser vi at pensjonsordningene kuttet for å gi rom for overskudd til multinasjonale selskaper.

– Vi må kreve at politikerne svarer på hva de står for i disse sakene. Når Fagforbundet får svar har vi grunnlag for å gi råd til medlemmene lokalt, sier Harsvik.

Vær synlig

I valgkamphftet ligger det forslag til konkrete arrangementer. Mange husker «drømmedagene», der Fagforbundet la inn det lille ekstra som hever kvaliteten på tjenestene.

– Slik viser forbundet hvordan medlemmene våre egentlig ønsker at tilbudet skal være, sier Harsvik.

For å samle folk og engasjere må Fagforbundet synes. I heftet er det en oppskrift på hvordan media kan kontaktes for å få til gode oppslag om forbundets standpunkter. Det er videre gjennomgang av hvordan sosiale medier som facebook, twitter, origo mm, kan brukes til mobilisering.

Planlegging er viktig

– Vi har lagd en mal for en konkret valgkampplan for fagforeninga med sjekklister og tidsplan, forteller Wegard Harsvik. Han mener at heftet gir lokale tillitsvalgte det meste som trengs for å planlegge en god valgkamp.

– Planlegging er jo ofte halve jobben, så start i god tid, oppfordrer Harsvik.

Den sentrale valgkampgruppa består

av representanter fra de fleste av avdelingene i forbundets administrasjon. Og selv om den viktigste jobben gjøres ute i lokal-samfunnene er Harsvik klar på at de står til tjeneste.

– Vi kan bistå med assistanse i forhold til politiske saker og praktisk hjelp, vi skal lage materiell og argumentasjon. Meld inn behov, sier han.

Åge og Sambandet

Wegard Harsvik minner om avtalen med Åge Aleksandersen og Sambandet. Den skal løfte den kulturelle dimensjonen inn i egne arrangementer og helt sikkert trekke folk. Booking av Åge og Sambandet må inn i planen.

KARI-SOFIE JØNSEN

PERSPEKTIV

FOTO: PER FLAKSTAD

STEIN GULBRANDSEN, Leder Seksjon samferdsel og teknisk, Fagforbundet

KOMMENTAREN

Den urett som ikke rammer deg selv...

De siste dagene og ukene har debatten om sosial dumping og uverdige lønns- og arbeidsforhold blusset opp igjen. Heldigvis, vil jeg si. Dette må fram i lyset. Ansatte som blir utsatt for kyniske bakmenn våger ofte ikke å stå fram. De risikerer represalier. Mister de jobben mister de retten til å være i Norge og de mister luselønna som tross alt er viktig.

Bølgen av avsløringer begynte med at Fagforbundet Asker avdekket at Asker kommune gjennom firmaet Ragn-Sells tilrettela for massive brudd på arbeidsmiljøloven i forbindelse med utsetting av avfallshåndteringa i kommunen. Modige polske arbeidere framviste ulovlige arbeidskontrakter, 12-16 timers arbeidsdager og at de ble truet til å si opp da de varsllet om forholdene. Arbeidsgiver var bemanningsbyrået Adecco. På vegne av Fagforbundet anmeldte jeg Asker kommune.

Adecco er Norges største bemanningsbyrå. Media og modige ansatte avslører Addecos sanne ansikt gang på gang. Renholdere i Oslo jobber langt under tariff, ansatte ved sykehjem har luselønn og jobber doble skift uten overtidbetaling, og barnehage- og skoleassistenter jobber for helt ned til 115 kr timen.

Adecco omsatte for over fire milliarder kroner i 2009. Likevel greier talspersoner for selskapet å si at de, nærmest selvsagt, ikke kan lønne sine folk på linje med det øvrige kommuneansatte får.

Adecco må bære ansvaret for sin behandling av folkene som jobber der. Jeg håper at ledelsen blir tatt hardt, skikkelig hardt, og velger noen å gå til søksmål mot dem, skal de vite at de har Fagforbundet i ryggen.

Jeg vil også rette søkelyset mot lokalpolitikerne og kommunale ledere, og mot oss som kolleger og tillitsvalgte. Det er her Arnulf Øverlands ord passer så godt; «Du må ikke sitte trygt i ditt hjem og si: Det er sørgelig, stakkars dem! Du må ikke tåle så inderlig vel den urett som ikke rammer deg selv! Jeg roper med siste pust av min stemme: Du har ikke lov til å gå der å glemme!»

Sett sosial dumping i offentlig sektor på dagsorden. Debatten hører hjemme i kommunestyret, på den enkelte arbeidsplass og i det faglig-politiske samarbeidet. Selv om det er enkelte begrensninger på hvilke krav kommunen kan stille til leverandører av bemanningstjenester, har kommunen et valg. Et valg basert på verdier, ikke først og fremst juss.

Det er et politisk valg om kommunen vil satse på egne ansatte eller sette tjenestene ut til et leiefirma. Kommunen har ansvaret for kvaliteten på tjenestene. Driver man i egen regi kan man bruke de ansattes kompetanse til å utvikle kvaliteten, og de ansatte er sikret ryddige lønns- og arbeidsvilkår.

Når det fattes politiske vedtak om å sette tjenester ut på anbud, privatisere dem eller bruke vikarbyråer, får vi utførere som grovt sett kun har ansvar for avkastninga til sine eiere. Det er vårt ansvar å holde fram denne selvfølgeligelige sannheten.

Valgkampen 2011 må handle om å kreve at det tas politisk ansvar.

ILLUSTRASJON: TRUDE TIENSVOLD

oss dommen har falt

Betinget sympatistreik er lovlig

Under streiken ved arbeidstøybedriften Bekken & Strøm på Gjøvik, gikk bedriften til sak mot LO og de involverte LO-forbunda etter et varsel om sympatistreik og en oppfordring til boikott. Bekken & Strøm tapte i retten.

Like før jul 2010 varsla LO-forbunda Handel og Kontor og Transportarbeiderforbundet sympatistreik for over 500 medlemmer i flere transportselskaper fra 13. januar.

Hensikten var å ramme bedriften Bekken & Strøm, hvor 20 ansatte, fagorganiserte i Fellesforbundet og Handel og Kontor, streiket for tariffavtale.

Nestleder i Norsk Transportarbeiderforbund, Lars Johnsen, forklarte til HK-Nytt at sympatistreiken bare ville ramme gods som skulle til Bekken & Strøm.

NHO snudde

22. desember ble det holdt forhandlingsmøte mellom LO, Handel og Kontor og Norges Transportarbeiderforbund på den ene sida og NHO på den andre. Det var da klart at den varslede aksjonen ville omfatte Schenker AS sine avdelinger på Rudshøgda, Alnabru, Sandefjord, samt ved Bring Logistics AS sin avdeling i Brumunddal, Tollpost-Globe AS sin avdeling på Rudshøgda og hos Kirkestuen Transport AS. NHO sa at de forutsatte at LO ikke ville gi tillatelse til sympatistreik. I et nytt møte ble LO og NHO allikevel

enige om at sympatistreiken skulle gjennomføres som en betinget aksjon.

Søksmål

Bekken & Strøm svarte med å gå til søksmål mot LO, Handel og Kontor og Fellesforbundet. Bekken & Strøm hevdet at sympatistreiken som skulle iverksettes den 13. januar, var i strid med boikottloven. Det samme ble hevdet om boikottvarselet som Fellesforbundet og Handel og Kontor planla å sende ut. Bekken & Strøm hevdet videre at de varslede aksjonene måtte anses som en importrestriksjon etter EØS-avtalen art. 11, og derfor på kant med EØS-retten.

Sandefjord Skofabrikk AS sluttet seg til søksmålet knytta til rettmessigheten i den betingede sympatistreiken.

Retten fastslo at rett saksøkt for spørsmålet om boikoppfordringa var Fellesforbundet og Handel og Kontor, mens rett saksøkt i forhold til den betingede

sympatistreiken var LO og alle involverte fagforbund.

Seier for LO og forbunda

Oslo tingrett dømte til fordel for LO og LO-forbunda. Det ble slått fast at både den varsla sympatistreiken til LO, Handel og Kontor og Norsk Transportarbeiderforbund og boikottoppfordringa til Fellesforbundet og Handel og Kontor, var lovlig.

Bekken og Strøm AS og Sandefjord Skofabrikk AS ble begge idømt å betale sakskostnadene til LO, Fellesforbundet, Handel og Kontor og Norsk Transportarbeiderforbund.

Det ble ikke nødvendig å iverksette sympatiaksjonene. Bekken & Strøm ga seg. Etter to måneder med streik kom det på plass en tariffavtale for de ansatte ved bedriften. Bekken & Strøm meldte seg inn i NHO.

ANDERS HAMRE SVEEN

NYHET

Logg deg inn på medlemsportalen (se fagforbundet.no) og svar på kvissen!

Fagforbundskoret har nytt opptak for sangere

Fagforbundskoret i Sør-Trøndelag består av medlemmer i Fagforbundet.

Alle Fagforbundets medlemmer som er interessert i å delta i koret kan møte opp på opptak for sangere i rådhuset i Melhus, den 13. mars 2011, kl. 16.00.

Fagforbundskoret synger blant annet visesanger og arbeidersanger. For mer informasjon om koret, kontakt Grethe Ramsland på telefon: 908 86 944.

oss faglig kokebok

På jakt i den store selskapsjungelen

Kommersielle selskaper erobrer den norske velferdsstaten, og de har plantet sugerørene godt i fellesskapets kasser. Hvordan kan vi synliggjøre dette?

En av de store utfordringene er å få oversikten, både i forhold til hvor mye fra fellesskassene som blir privateid, hvordan eierselskapene opererer med mor- og datterselskap, og om de har eiere i skatteparadis.

Egen vertøykasse

For Velferdsstaten har nå laga en vertøykasse som kan hjelpe med å sikre at fellesskapets verdier går til fellesskapet, og at vi beholder åpenhet og offentlig styring med våre felles ressurser. Vi fyller stadig på med nye verktyø som kan brukes av både store og små, enkeltpersoner, journalister, kommunepolitikere og organisasjoner.

Velferdskonferansen 2011

– Ta tjenestene tilbake!

23. mai avholdes Velferdskonferansen 2011, «Ta tjenestene tilbake! i Oslo kongressenter/Folkets Hus.

Hvordan det går an å ta tilbake tjenester som er privatisert og gjenerobre offentlig styring og kontroll fra den markedsstyring som har dominert offentlig forvaltning de siste tiårene, er temaet for konferansen.

Samme dag, fra kl. 19.00 til kl. 21.00, inviteres det til lokalpolitisk debatt om det samme temaet i Litteraturhuset.

Møtet er åpent for alle, og arrangeres av For Velferdsstaten i samarbeid med LO i Oslo og lokale fagforbund.

Målet er å synliggjøre de politiske for-

skjellene, og gjøre valget klarere for innbyggerne i hovedstaden.

Sett av dagen, meld deg på – bli med og gjør kommunevalgkampen til en kamp om politisk retning!

Program og påmeldingsskjema, se www.velferdsstaten.no

Fagforbundet siden sist

■ Fagforbundet er en av hovedsponsorene av Bluesfestivalen 2011 på Notodden. Billettsalget har fått en pangstart ved at Fagforbundet Notodden har kjøpt opp de 100 første billettene.

■ Dato for nemndsbehandling av særavtale for Brann er satt til 11. april 2011. Fagforeninger og fylkeskretser fikk beskjed om brudd i forhandlingene i midten av november.

■ Jobber du i barnehage? Gå inn i medlemsportalen og se diskusjonene som foregår der for barnehageansatte. Gå til <http://medlem.fagforbundet.no>

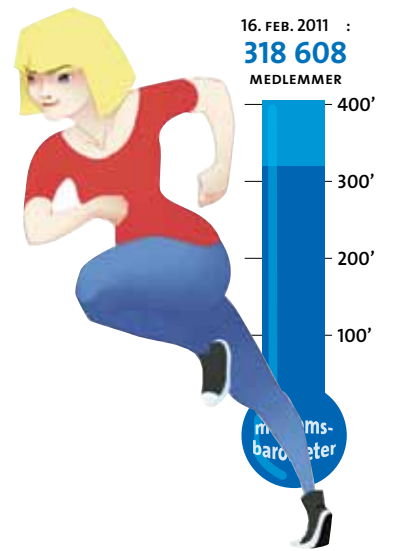
■ Fra 1. februar 2011 har LO fått en ny avdeling, Forhandlings- og HMS-avdelingen. Den nye avdelinga er resultat av sammenslåinga av Forhandlingsavdelingen og Arbeidsmiljøavdelingen.

■ Pål Molander blir ny direktør ved Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI). Han tiltrer i august 2011, og skal være STAMI-direktør for en åremålsperiode på seks år. Molander er i dag forskningsdirektør og fungerende direktør ved STAMI. Molander begynte som forsker på STAMI i 2011.

■ Seks svenske LO-forbund med til sammen 375 000 medlemmer flytter sammen. 6F består av Seko, Byggnads, Transport, Fastighets, Elektrikerna og Mälarna. Alle forbundene styrer og representerer selskapet i 6F har fattet vedtakene om samlokalisering. De vil frigjøre ressurser for å satse på den faglige virksomheten, gjennom å spare penger på felles administrasjon og lavere husleier, melder LO-Tidningen.

■ LO-favor gir alle som er medlemmer av et LO-forbund og studerer ved fagskole, høyskole eller universitet mulighet til å delta i konkurransen om LO-favor's inspirasjonsstipend. Les mer på lofavor.no

■ Fra 1. februar 2011 tilbys alle LO-medlemmer advokatforsikring for kr 110 per måned. Forsikringa tilbys av HELP-forsikring og dekker advokathjelp innen de viktigste privattrettslige områdene. Forsikringa dekker familierett, arverett, fast eiendoms rettsforhold (feks. nabo-konflikter), kjøpsrett herunder håndverktjenester, bruktilkjøp, med mer og ID-tyveri. Forsikringa gjelder for hele husstanden. Forsikringa gjelder også dersom det er nødvendig å bringe saken inn for domstolene. Og i motsetning til all annen rettshjelpsdekning (feks. villa- og innboforsikring) dekker advokatforsikringa også idømte saksomkostninger hvis man taper saken. Les mer på www.lofavor.no

UTGIVER: Fagforbundet

OSS PÅ NETT: oss.fagforbundet.no
ANSVARLIG REDAKTØR: tone.zander@fagforbundet.no
FAGREDAKTØR: kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no
I REDAKSJONEN: randi.tevik@fagforbundet.no
anders.hamre.sveen@fagforbundet.no
ellisiv.solskinnsbakk.selnæs@fagforbundet.no

LAYOUT: berit.paulsen@fagforbundet.no
kjell.olufsen@fagforbundet.no
REDAKSJONEN AVSLUTTET: 25. februar 2011
OPPLAG: 18 500

TRYKK: Aktietrykkeriet

ISSN: 1891-2184

FOTO: ELLISIV SOLSKINNSBAKK SELNÆS

tillitsvalg **min hverdag**
oss@fagforbundet.no

Uorganisert: Den nye nestlederen i Fagforbundet teoLOgene har vært uorganisert store deler av sitt yrkesliv. Det finnes en fornuftig forklaring.

Tor Even Fougner

Den lille fagforeninga ble til for 11 år siden, som motvekt til Den norske kirkes presteforening. TeoLOgene tok et klart standpunkt for homofile prester.

– Presteforeninga var aldri noe alternativ for meg. Den er for mye en del av kirkelige maktstrukturer, og tar ikke godt nok vare på utsatte grupper, mener Fougner. Derfor var han uorganisert store deler av sitt yrkesliv. Da teoLOgene kom, jobbet han i England – men meldte seg inn da han kom hjem igjen.

– I England skjønte de ikke hva jeg snakka om da jeg spurte om fagorganisering for prester. Der har de ei lita lønn fra kirkens innsamlede midler, én fridag i uka og ingen helgefri utenom ferieukenene, forteller han.

Noe av grunnen til å flytte hjem var ønsket om å trappe opp samfunnsengasjementet.

– I ei forening med 140 medlemmer, er veien til tillitsverv kort, smiler soknepresten.

Etter et par innlegg på årsmøtet i fjor ble han benkeforeslått som nestleder, i tillegg til hovedtillitsvalgt.

Betent sak
Han hadde bare et halvt års erfaring som tillitsvalgt da Einar Gelius-saken brøt ut. Det ble en bratt læringskurve.

– Jeg erfarte først og fremst hvor viktig den tillitsvalgte er for å beholde sakligheten og skape en sivilisert tone i vanskelige personalsaker.

Fougner er fornøyd med at fagforeninga sto ved Gelius' side hele veien, og synes det var trist at han valgte å gå av.

– Selv om jeg ikke er enig i alt han sier, var det et tap for kirken. Han kommuniserte med deler av befolkninga som vi ellers har vanskelig for å nå. En åpen og tolerant folkekirke burde hatt rom for ham, fastslår Fougner.

Hektisk løsrivelse
Det som står øverst på jobblista nå, er

konsekvensene av at kirka løsrives fra staten.

– Prester er statstjenestemenn, og hvis kirka blir en selvstendig organisasjon, blir det en kjempeutfordring å beholde rettighetene.

Den gamle kirkeloven gjelder ut denne stortingsperioden. Så vil det komme en virksomhetsoverdragelse av himmelske proporsjoner med yrkesfaglige utfordringer deretter. Slik blir 20 prosent frikjøp fort til 50. Likevel finner han tid til familien, holder kurs i meditasjon og utøver hobbyen, møbelsnekring. På spørsmål om hva som er viktigst i fagforeningsarbeidet, er svaret krystallklart.

– Å påvirke beslutningsgrunnlaget før beslutninger tas. Bruk medbestemmelseretten og ikke vent til uretten har skjedd, oppfordrer Tor Even Fougner.

ELLISIV SOLSKINNSBAKK SELNÆS

ILLFOTO: PSI

Fagorganisering i Thailand

Året 2011 blir kanskje det året statlige ansatte i Thailand får rett til å fagorganisere seg.

Fram til nå har ikke statlige tjenestemenn hatt faglige rettigheter i «smilets land». Statsansatte på alle nivå har vært nektet denne retten.

Faglige rettigheter viktig
I en kongelig resolusjon blir det nå foreslått å åpne for fire typer av fagforeninger for offentlig ansatte og tjenestemenn i departementene, avdelinger og i provinsene. Internasjonalen for offentlig ansatte, Public Services International (PSI), ønsker denne nyheten velkommen. PSI har i mange år tatt til orde for anerkjennelse av faglige rettigheter for offentlige tjenestemenn i Thailand. På spørsmål fra pressen uttaler den thailandske statsministeren, Abhisit Vejjajiva, at han ikke er redd for at ansatte eller grupper av ansatte skal presse sine politiske overordnede. Retten til å organisere seg og ytre seg er hjemlet i grunnlovens artikkel 64.

Har begrensninger
Lovforslaget sier at hvert forbund skal ha minst 20 prosent av alle tjenestemenn i hver av de statlige etater som medlemmer og at fagforningene må registrere seg hos myndighetene. Det er ventet at over 200 tjenestemannsforeninger vil bli oppretta i Thailand. Det er store forventninger til at fagforningene skal kunne beskytte rettighetene til sivile tjenestemenn og gi offisiell juridisk bistand til medlemmene sine.

Uten streikerett
Lovens bakside er at den forbyr fagforeninger å streike eller protestere mot regjeringa. Fagforeninger bør ikke være etablert for politiske formål og kan ikke finansieres av noe politiske parti eller av enkeltpersoner som har politiske verv. Dersom fagforeningene bryter dette forbudet blir fagforeninga oppløst av myndighetene.

RANDI TEVIK

oss redaksjonen

oss@fagforbundet.no

Send oss en e-post og si din mening og kom med tips!

oss nytt om navn | oss@fagforbundet.no

WANJA TANGEN og **HENRIK FALCH CHRISTENSEN** er ansatt på

Internservice i Fagforbundet. Begge arbeider i postgruppen.

Fagforbundet Meløy hadde årsmøte 27. januar. Følgende nye tillitsvalgte ble valgt: Nestleder **RANDI H. HAUG**, Ungdomstillitsvalgt **SYNNØVE R. KARLSEN**. Gjenvalg på leder **ASTRID OLSEN**, kasserer **FRANK HOLDAL** og styremedlem **INGER S. KRISTIANSEN** (HTV).

MARIE KRONEN TVERANGER vart vald til ny leiar i Fagforbundet i Flora. Ho vart vald for to år og skal fungere i 20 prosent stilling frå og med 1. februar 2011.

EVA JONASSEN er valg til ny hovedtillitsvalgt i Kvæangen kommune.

KÅRE KARLSEN ble gjenvolgt som leder i Fagforbundet Lyngen. Han har vært leder sammenhengende fra 1987 – først i Norsk Kommuneforbund og fra 2003 i Fagforbundet.

Fagforbundet Stavanger har valgt **EIRIK FARET SAKARIASSEN** til leder av ungdomsutvalget.

Fagforbundet Aker sykehus har valgt **ANN KARIN OSODE** (bildet) til hovedtillitsvalgt i Klinikk psykisk helse og avhengighet. **KARI-ANNE KNUDSEN** ble valgt til hovedtillitsvalgt på Oslo sykehus-service, med **PER KRISTIAN NYHUS** som vara hovedtillitsvalgt. I Klinikk for psykisk helse og avhengighet ble det i tillegg valgt et fulltallig klubbstyre, og **ELSE LISE SKJÆRET** ble valgt til vara hovedtillitsvalgt.

HMS-sjef i Porsgrunn kommune, **TORE NYGAARD** er valgt som ny leder av Fagforbundet i Porsgrunn.

Ny HTV i Fagforbundet Orkdal/Agdenes er **NINA BLÅSBERG**.

TOR JØRGEN MENZONI LINDAHL er valgt til ny LO Stat-sekretær. Han har arbeida som avdelingsnestleder i Internasjonal avdeling i LO.

I årets valg til styret i Fagforbundet teoLOgene ble **TOR EVEN FOUGNER** valgt inn som ny nestleder og **ÅDNE NJÅ** ble valgt inn som nytt varamedlem.

